

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
bytem X.
zastoupený advokátem JUDr. Martinem Fejfarčem, LL.M.
sídlem Josefa Lady 2106/1, 434 01 Most

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 6. 2025, č. j.: X.,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 20. 6. 2025, č. j.: X., se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 12 270 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou včas podanou u Městského soudu v Praze se žalobce jako procesní nástupce zesnulého pana X. (dále jen „žalobcův otec“), domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 20. 6. 2025, č. j.: X., jímž byly zamítnuty jeho námitky a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 4. 9. 2023, č. j.: X., kterým byla žalobcovu otci pro nesplnění podmínek

ust. § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „z.d.p.“), zamítnuta žádost o invalidní důchod, neboť nezískal potřebnou dobu pojištění.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítal, že byl zkrácen na svých právech, protože jeho otci nebyl přiznán invalidní důchod, který by žalobci připadl jako procesnímu nástupci a dědici. Žalovaná napadené rozhodnutí odůvodnila nedostatečnou dobou pojištění. Žalobce předložil pracovní smlouvu svého otce s panem X. (dále jen „zaměstnavatel“), doba trvání pracovního poměru však nebyla započtena. Pracovní poměr nebyl zohledněn ani v osobním listu důchodového pojištění, ačkoli žalobcův otec předložil i výplatní pásky. Skutečnost, že zaměstnavatel neplnil své zákonné povinnosti, nemůže jít k tíži žalobcova otce. Po zrušení prvního rozhodnutí o námitkách a vrácení věci žalované žalobce k prokázání pracovního poměru předložil čestná prohlášení čtyř svědků, žalovaná je však prohlásila za nevěrohodná a nezohlednila je s odůvodněním, že svědci nebyli spolupracovníky žalobcova otce. Nevěrohodnost svědků nelze dovodit z tvrzení, že žalobcův otec pracoval ještě v září 2017, ačkoli pracovní poměr trval do konce srpna 2017. Žalobcův otec mohl u zaměstnavatele přechodně vypomáhat na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr. Pokud měla žalovaná pochybnosti o věrohodnosti svědků, měla je předvolat k výslechu. Všichni svědci měli k žalobcovu otci blízký vztah a v roce 2017 se s ním pravidelně stýkali i na jeho pracovišti.
3. Závěrem žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

4. Žalovaná po rekapitulaci žalobních námitek uvedla, že zaměstnavatel nepřihlásil žalobcova otce jako svého zaměstnance a že v příslušném období byl žalobcův otec veden jako osoba bez zdanitelných příjmů. Žalobcův otec nezískal potřebnou dobu pojištění a jeho invalidita nevznikla následkem pracovního úrazu, a proto byla zamítnuta jeho žádost o invalidní důchod. Zaměstnavatel je již po smrti. Rodné číslo na výplatních páskách se neshoduje s rodným číslem žalobcova otce a byla uvedena nesprávná zdravotní pojišťovna. Ze čtyř svědků jsou dva rodinní příslušníci a dva přátelé žalobcova otce, kteří jej navštěvovali na jeho pracovišti. Podle jedné ze svědeckých výpovědí se zaměstnavatel přátelil s žalobcovým otcem, žalovaná proto považuje za zvláštní, že jej zaměstnavatel nenahlásil jako zaměstnance. Žádný ze svědků v roce 2017 u zaměstnavatele nepracoval. Žalovaná navrhl, aby soud zamítl žalobu jako nedůvodnou.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobcův otec dne 23. 3. 2023 podal žádost o invalidní důchod. Žalobcův otec následně zemřel. Žalovaná vydala rozhodnutí ze dne 4. 9. 2023, jímž zamítl žádost z důvodu nesplnění podmínek ust. § 38 písm. a) z.d.p., protože žalobcův otec nesplnil podmínku potřebné doby pojištění. Žalobce podal proti rozhodnutí námitky, které žalovaná shledala nedůvodnými.
6. Posléze žalobce podal žalobu proti rozhodnutí o námitkách ze dne 20. 11. 2023, č. j.: X., které zrušil Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 1. 4. 2025, č. j.: 2 Ad 4/2024-44. Uložil žalované, aby se vypořádala s dohodou o ukončení pracovní smlouvy ze dne 31. 8. 2017 a výplatními páskami za období od března do srpna roku 2017. Pokud by je shledala

nedostatečnými pro prokázání sporné doby pojištění, měla žalobce poučit o možnosti prokázat spornou dobu pojištění ve smyslu ust. § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „z.o.p.s.z.“).

7. Žalovaná vyzvala žalobce k prokázání sporné doby pojištění. Byla předložena čestná prohlášení čtyř svědků: žalobce, manželky žalobcova otce a dvou přátel. Žalobce prohlásil, že jeho otec pracoval u zaměstnavatele minimálně od jara do podzimu roku 2017 na pozici číšníka a někdy i údržbáře. Na uvedené období si dobře pamatuje, protože se jednalo o poslední rok, kdy byl jeho otec schopen plnohodnotně pracovat. Do zaměstnání docházel pravidelně a od zimy 2017 již nebyl schopen práce. Manželka uvedla, že žalobcův otec minimálně na jaře a v létě roku 2017 pravidelně docházel do zaměstnání ve vinárně. Trávila s ním převážnou většinu volného času, žalobcův otec se vracel domů velmi unavený a vyprávěl jí o zážitcích z práce. První z přátel prohlásil, že často navštěvoval vinárnu, ve které byl žalobcův otec zaměstnaný na pozici obsluhy a prováděl i drobné opravy. Svědek jej pravidelně viděl při práci a vzpomněl si v souvislosti se sázkami na fotbalové výsledky, že žalobcův otec pracoval u zaměstnavatele v květnu 2017 a dne 17. 9. 2017. Druhý z přátel uvedl, že přibližně od června do září 2017 pravidelně navštěvoval vinárnu, ve které byl žalobcův otec zaměstnaný, a opakovaně jej viděl při výkonu práce číšníka. Svědek do vinárny chodil dvakrát týdně po trénincích a mluvil s žalobcovým otcem o jeho práci.
8. Následně vydala žalovaná napadené rozhodnutí ze dne 20. 6. 2025. Na základě pracovní smlouvy a dohody o jejím ukončení nebylo prokázáno, že žalobcův otec vykonával zaměstnání. Výplatní pásky obsahují nesprávné rodné číslo a zdravotní pojišťovnu, a proto jsou nevěrohodné. Zaměstnavatel nepřihlásil žalobcova otce jako svého zaměstnance a žalobcův otec byl u zdravotní pojišťovny veden jako osoba bez zdanitelných příjmů. Jeden ze svědků prohlásil, že byl žalobcův otec zaměstnán dne 17. 9. 2017, tedy po údajném skončení pracovního poměru. Manželka uvedla, že se žalobcův otec a zaměstnavatel přátelili, žalovaná proto označila za zvláštní, že jej zaměstnavatel nenahlásil. V souladu s rozhodovací praxí žalované lze za věrohodného považovat zejména svědka, který byl v prokazované dobu zaměstnancem stejné organizace jako žadatel o důchod. Žádný ze svědků v roce 2017 nepracoval u zaměstnavatele a dobu zaměstnání mohli stanovit jen přibližně. Zaměstnání žalobcova otce nebylo prokázáno čestným prohlášením ani jednoho věrohodného svědka. Potřebná doba pojištění nebyla prokázána.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

9. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ust. § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
10. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
11. Podle ust. § 85 odst. 5 z.o.p.s.z. *k prokázání doby pojištění lze použít čestného prohlášení nejméně 2 svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak.*
12. Podle ust. § 51 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, *k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek.*

13. V obecnosti lze uvést, že čestná prohlášení dvou svědků, jak je má na mysli ust. § 85 odst. 5 z.o.p.s.z., nelze redukovat na bývalé spolupracovníky. Při domněnce nevěrohodnosti čestných prohlášení je pak třeba přistoupit k výsledku předmětných svědků; naopak odmítnout čestné prohlášení pro nevěrohodnost bez dalšího není dostatečné.
14. Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) k ust. § 85 odst. 5 z.o.p.s.z. konstatoval v rozsudku ze dne 11. 7. 2013, č. j.: 4 Ads 28/2013-22: *„Účel tohoto ustanovení totiž spočívá v možnosti pojištěnce doložit po dosažení důchodového věku účast na důchodovém pojištění získanou v minulosti, a to často s odstupem řady desítek let, neboť zákonodárce si byl vědom skutečnosti, že po tak dlouhé době je často nanejvýš problematické předložit příslušné evidenční listy.“* K otázce dokazování při absenci evidenčního listu důchodového pojištění lze upozornit na rozsudek NSS ze dne 18. 1. 2018, č. j.: 1 Ads 346/2017-34, ve kterém se uvádí: *„Při absenci primárních důkazních prostředků podle § 38 zákona o sociálním zabezpečení je zapotřebí aplikovat obecné pravidlo pro dokazování stanovené v § 51 odst. 1 správního řádu, podle něhož lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy, a to zejména listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek.“* NSS rovněž označil praxi žalované vyžadující čestné prohlášení spolupracovníka u téhož zaměstnavatele za nepřiměřeně restriktivní a nemající oporu v textu ani smyslu zákona (srov. rozsudky NSS ze dne 2. 10. 2019, č. j.: 10 Ads 137/2019-43, či ze dne 20. 10. 2021, č. j.: 1 Ads 229/2021-29). Čestné prohlášení podle ust. § 85 odst. 5 z.o.p.s.z. mohou poskytnout i jiné osoby než bývalí spolupracovníci (srov. též rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 23. 9. 2013, č. j.: 78 Ad 15/2013-41).
15. Dále NSS v rozsudku ze dne 2. 10. 2019, č. j.: 10 Ads 137/2019-43, uvedl: *„V případě pochybností o věrohodnosti čestných prohlášení je v situacích, jako je tato, zpravidla namístě, aby žalovaná svědky předvolala a vyslechla je (obsáhleji k dokazování doby pojištění viz např. rozsudky ze dne 2. 4. 2014, č. j.: 6 Ads 85/2013-33, bod 14 a násl.; ze dne 23. 9. 2014, č. j.: 4 Ads 106/2014-27, bod 25 a násl.; ze dne 18. 1. 2018, č. j.: 1 Ads 346/2017-34, bod 29 a násl., a též cit. rozsudek 7 Ads 49/2016). Správně provedený svědecký výslech obvykle pomůže zjistit, zda svědkovi či údajům uvedeným v čestném prohlášení lze důvěřovat, či nikoliv. I pokud svědkovi nelze ve všem, co říká důvěřovat, dílčí prvky jeho výpovědi mohou žalované pomoci rekonstruovat skutečný stav věci (výslech svědka lze použít jako běžný důkazní prostředek mimo rámec cit. § 85 odst. 5).“*
16. Žalovaná vyzvala žalobce, aby prokázal dobu pojištění svého otce. Žalobce předložil čtyři čestná prohlášení, žalovaná je však označila za nevěrohodná, protože svědci v rozhodnou dobu nepracovali pro stejného zaměstnavatele jako žalobcův otec, a zaměřila se na potenciální nepřesnosti v jejich tvrzeních. K prokázání doby pojištění není nutné svědectví spolupracovníků. Když žalovaná při hodnocení čestných prohlášení nabyla pochybnosti, měla si svědky předvolat, provést jejich výslech a následně posoudit věrohodnost jejich čestných prohlášení. Podle povahy práce žalobcova otce (obsluha ve vinárně) je pravděpodobné, že jej svědci mohli vidět přímo při výkonu pracovní činnosti. Je rovněž nutné vzít v potaz, že od rozhodné doby uplynulo již osm let. Současně nelze vyloučit, že byl ukončen pracovní poměr v srpnu 2017 a žalobcův otec dne 17. 9. 2017 zaměstnavateli vypomáhal, např. s ohledem na jejich přátelský vztah. Je pravdou, že se v čestných prohlášeních tvrzení ohledně doby trvání zaměstnaneckého poměru shodují jen přibližně, je však nutné zohlednit časový odstup a rovněž skutečnost, že svědci nebyli

stranami pracovní smlouvy, aby znali její přesné detaily; ostatně, výrazně podezřeje by působilo, pokud by se čestná prohlášení dokonale shodovala včetně všech detailů.

17. Na výplatních páskách je jméno žalobcova otce i jeho zaměstnavatele, základní měsíční mzda a další údaje. Chyba v rodném čísle se nevyskytla v prvních třech dvojčíslech vyjadřujících rok, měsíc a den narození a pohlaví fyzické osoby, nýbrž až ve čtyřmístné koncovce, která je rozlišujícím znakem fyzických osob narozených ve stejném kalendářním dni. Výplatní pásky, ze kterých je zřejmé datum narození žalobcova otce, rovněž nelze posuzovat izolovaně, nýbrž v kontextu s pracovní smlouvou, dohodou o ukončení pracovního poměru a čestnými prohlášeními svědků. Nesprávná zdravotní pojišťovna je na výplatní pásce uvedena způsobem, že bylo možné chybu přehlédnout. Zaměstnavatel žalobcova otce rovněž vzhledem ke skutečnosti, že jej nenahlásil jako zaměstnance, zjevně své podnikání nevedl bezchybně, což však nelze klást žalobcovu otcí za vinu. Z výplatních pásek je zřejmá identita zaměstnavatele i zaměstnance včetně data narození a měsíční mzda. Kvůli dílčím nesrovnalostem nelze na výplatní pásky bez dalšího nahlížet jako na neprůkazné a nevěrohodné, nýbrž je třeba je vyhodnotit spolu s dalšími důkazy.
18. Ze všech výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. zrušil a vrátil věc žalované k dalšímu řízení, neboť zjištěný skutkový stav vyžaduje zásadní doplnění.
19. Bude-li mít žalovaná nadále pochyby stran věrohodnosti čestných prohlášení, předvolá v dalším řízení osoby, které jí je předložily, vyslechne je a zhodnotí jejich věrohodnost. Následně znovu a v kontextu ostatních podkladů posoudí, zda žalobcův otec získal potřebnou dobu pojištění. Podle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. je správní orgán vysloveným právním názorem Městského soudu v Praze vázán.
20. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s.; žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšné žalované. Náklady vynaložené žalobcem v daném řízení představují náklady právního zastoupení spočívající v odměně za 2 úkony právní služby (§ 7, § 9 odst. 5, § 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. – tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu) v částce 4 620 Kč za jeden úkon, celkem 9 240 Kč a náhradu hotových výdajů v částce 450 Kč za jeden úkon, celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky); tzn. 10 140 Kč. Zástupce žalobce (resp. společnost, jejímž je společníkem) je plátcem DPH, soud tak žalobci dále přiznal i částku odpovídající příslušné sazbě daně (zaokrouhlené na celé koruny nahoru dle § 146 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád) ve výši 2 130 Kč; odměna zástupce včetně náhrady DPH dosahuje částky 12 270 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 11. prosince 2025

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce